

Arcul de foc est-european, un pericol real de care România ar trebui să țină seamă

Teodor PALADE, Corneliu PIVARIU

"Cred că trăim într-un moment în care lumea este un loc foarte nesigur și neliniștit și, desigur, dinamica competiției globale este deopotrivă o caracteristică a vieților noastre, și cred că riscul real pe care îl avem cu un număr destul de mare de conflicte regionale aflate în desfășurare în acest moment este să ne confruntăm cu o escaladare pornită dintr-o eroare de judecată"- General Sir Nick Carter, noiembrie 2020, interviu la Sky News

Suntem un popor nepăsător. Și suntem nepăsători ca popor pentru că în mod repetat ne-am ales greșit conducătorii. Mai mult, este un fapt de notorietate că în ultimele decenii România nu a produs niciun politician de valoare. Nici măcar unul!

Furați de micile ciorovăieli autohtone, ridicate artificial de cei interesați la dimensiuni apocaliptice, orbiți de aparențe fără însemnătate, nu ne pasă că suntem înconjuțați de complicate situații conflictuale, mocnite sau active, fiecare dintre ele cu real potențial de a genera în orice clipă încleștări armate distrugătoare.

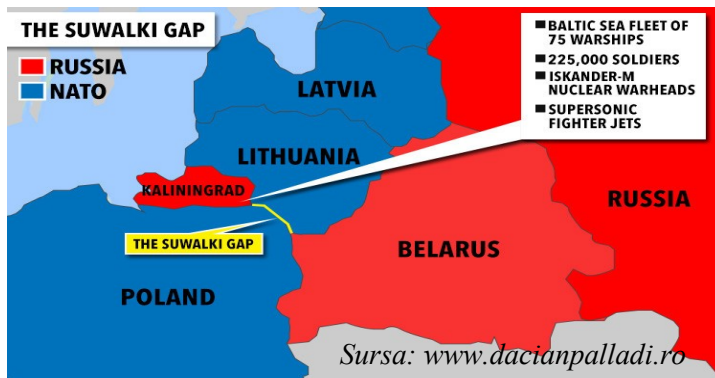
Nu realizăm că nu numai geografic, dar și din punct de vedere economic, politic și militar ne găsim periculos de aproape de un adevărat arc de foc. Arcul de foc est-european. El străbate, marcând cu o suită întreagă de tensiuni ori conflicte deschise, de la Kaliningrad, Belarus, Ucraina, Transnistria, Georgia (Abhazia și Osetia), Armenia-Azerbaidjan cu fierbintele Nagorno-Karabah și Siria, ajungând până în Mediterana de est tulburată de relațiile furtunoase dintre Turcia și Grecia.

Kaliningrad (Königsberg în germană)

Este o enclavă rusă la Marea Baltică, fondată de germani în anul 1255. La 2 august 1945 orașul și partea de nord a Prusiei Orientale au fost atribuite URSS, iar în 1946 s-a decis crearea unei regiuni în componența Federației Ruse. Între 1945-1947 populația germană (circa 150.000 civili) a fost expulzată, orașul fiind populat cu etnici ruși. În 1946 orașul a fost denumit Kaliningrad. Regiunea are o suprafață de 15.100 Km² și o populație de circa 900.000 locuitori, fiind un important avanpost al Rusiei în zonă. Începând cu 1994

la Kaliningrad s-a constituit o Regiune Militară Specială care include Flota Baltică, forțele aeriene de apărare a Kaliningradului, Armata 11 de Gardă, trupele de grăniceri și poliția Kaliningrad. De la 1 septembrie 2010 această regiune a fost inclusă, împreună cu regiunile militare Leningrad și Moscova, în Regiunea Militară de Vest. Conform unor date publicate de ministerul apărării din Rusia în 2014, în Kaliningrad existau circa 225.000 militari, iar în 2015 s-a decis întărirea Flotei Baltice și a trupelor din regiune, inclusiv prin dislocarea unei noi brigăzi de infanterie moto precum și baterii de coastă. De la dislocări cantitative Rusia s-a orientat spre

calitatea și mărirea puterii de foc a trupelor din această regiune, dotându-le cu tehnică de ultimă generație, inclusiv sistemele antiaeriene SS-400 precum și sisteme de rachete nucleare Iskander. La 650 km de Berlin și circa 1.200 km de Moscova, Kaliningradul are o poziție strategică și față de coridorul Suwalki (porțiune de teren cu lățimea de circa 65 km – frontieră între Polonia și Lituania), care la est se închide cu Belarus. Este considerat principala direcție de ofensivă a Rusiei către vest.

Belarus

La numai 500 Km spre nord de granița României, în frumoasa Rusie Albă, stau față în față, cu diviziile invizibile ale războiului hibrid la contact direct, două dintre cele mai puternice forțe militare ale lumii: Rusia și SUA.

Belarus, țara în care începând cu noaptea de 10 august 2020 (coincidență stranie cu revolta bucureștenilor din 2019) populația mâniată își renegă președintele, fierbe. Printre răbufnirile violente periodice dintre relative perioade de acalmie, transpare perspectiva unui război civil capabil să-i atragă în vârtoarea sa pe cei doi mari vrășmași. Intervențiile acestora, politice, diplomatice sau economice, se intersectează pe pământ belarus într-o înfruntare deschisă. Bătălia se duce atât pe calea oficială, vizibilă, cât și în zona gri specifică serviciilor secrete.

În apropierea granițelor Republicii Belarus, aplicații militare ale Rusiei și NATO sunt în pregătire sau se află deja în plină desfășurare. Firesc, prezența militară externă adaugă o presiune suplimentară care sporește tensiunile dintre forțele interne, atât civile cât și militare, aflate de ceva timp într-o confruntare lipsită de menajamente.

Pe canalele de comunicare deschise, dar mai ales pe cele neoficiale, din exterior se fac promisiuni de sprijin din ambele direcții pentru fiecare dintre adversarii interni. Preponderent ostile Rusiei, organismele internaționale responsabile cu observarea și evitarea situațiilor conflictuale și-au trimis emisarii în Belarus pentru a supraveghea și pondera un eventual conflict sângeros precum și pentru ca, la momentul propice, să nu rateze, din interior, participarea la înclinarea balanței în direcția dorită. În paralel, aceleași foruri au emis noi și noi rezoluții menite, cel puțin aparent, să potolească vâlvătaia. Rezoluții care, reprezentând ele însele produsul unor interese politice, au sprijinit fățiș numai una dintre părți și au contribuit la intensificarea tensiunilor și acuzațiilor reciproce dintre cei doi actori strâns încheștați, ascunși pentru privitorul de rând în spatele cortinei de normalitate coborâtă discret în fața scenei care arde.

Relativ potolită de iarnă, de derapajul spre alte zone a interesului imediat al celor doi mari (alegerile prezidențiale americane ori revoltele anti Putin din Rusia) și deranjată de efectele

dezastruoase ale pandemiei, situația din Belarus rămâne tensionată. Un focos cu explozie întârziată care poate schimba în orice moment relativa liniște cu flăcările iadului a fost deja activat la Minsk.

Ucraina

Puțin mai la sud, în Ucraina sfâșiată teritorial de pretențiile geostrategice ale aceluiași două mari puteri care se nu încetează în a se învinovăți reciproc, forțele armate ucrainiene și rusești se află încă în poziții de luptă de-a lungul pseudogranitei ce desparte trupul Ucrainei ciopârțite de regiunile separatiste Doneț și Luhansk. După circa șase ani de conflict în care și-au jucat rolul, concomitent, atât emisarii occidentali cât și cei răsăriteni și după ce numărul vieților sacrificate a depășit cu mult cifra de 10.000, în ciuda mai multor acorduri de încetare a focului, situația rămâne explozivă.

Parcă pentru a complica și mai mult situația, în anul 2014, după un referendum considerat discutabil de către occident, nerecunoscut și considerat ilegal de Kiev, Rusia anexează Crimeea, punct strategic important pe harta disputelor dintre răsărit și occident. Crimeea, peninsula cu o istorie zbuciumată ca urmare a poziției sale geostrategice prin care permite controlul Mării Negre, a trecut de-a lungul timpului prin mâinile acaparatoare ale grecilor, perșilor, romanilor, imperiului bizantin, imperiului otoman, imperiului rus și mai apoi URSS de unde a fost transferată Ucrainei (stat aflat atunci în componența URSS), în anul 1954 printr-un decret dat de secretarul general al CC al PCUS, Nikita Hrușciiov. Hrușciiov se născuse în imediata apropiere a graniței cu Ucraina și se crede că transferul ar fi avut legătură directă cu controversatele sale origini ucrainiene.

Anexarea Crimeei, act denunțat ca ilegitim de Occident, a demonstrat tuturor că, în aria sa de interes imediat, Rusia poate face orice vrea. Nici situația din Ucraina nu este stabilă. Un așa-zis conflict latent mocnește periculos. Realitate susținută și de faptul că, în fața protestelor vestului, în martie 2015, la canalul public de televiziune Rossiia se afirma că Rusia este gata să recurgă la armamentul nuclear dacă SUA și aliații săi ar interveni militar în favoarea Ucrainei.

	BEFORE RUSSIAN OCCUPATION OF CRIMEA (JAN 2014)	AUTUMN 2019
	12500	31500
	-	40
	92	583
	24	162
	22	122
	37	62
	-	12
	26	34
	2	7

Sursa: <https://euro-sd.com/> ESD Editorial Team

Dynamics of increase in numbers of "Kalibr" SBCM carriers

Caspian Flotilla

2014	October 2019	2025
0	4	5

Black Sea Fleet

2014	October 2019	2025
0	5	9
0	6	8

Situația din regiunile separatiste Doneț și Luhansk precum și anexarea Crimeei sunt acțiuni care ridică și problema credibilității garanțiilor internaționale (respectarea integrității teritoriale în garnițele de la data respectivă) acordate Ucraine de către SUA, Marea Britanie și Rusia conform Memorandumului de la Budapesta la 5 decembrie 1994, ca urmare a renunțării la armamentul nuclear de pe teritoriul său.

Mai aproape decât Clujul de Baza NATO din Dobrogea, Crimeea, prin poziția sa geostrategică excepțională și prin potențialul militar adus acolo de Federația Rusă, ar trebui să reprezinte unul dintre punctele fierbinți permanent supravegheate de strategii militare români și de cei ai Alianței Nord-Atlantice.

Transnistria

Pășind mai jos pe falia apărută în zona ciocnirii intereselor celor două mari puteri, descoperim un alt punct de instabilitate, apropiat României și vechi generator de tensiuni: conflictul Moldova-Transnistria (teritoriu recunoscut azi de administrația moldoveană sub denumirea Unitatea teritorială autonomă cu statut special Transnistria). Având în vedere importanța acestei minuscule porțiuni de pământ pentru cel puțin cinci dintre țările est-europene, nu ne mai surprinde că, pentru controlul unui teritoriu de numai 4.163 Km² și circa 470.000 locuitori (2016), se află în dispută uriașii lumii cărora li s-au alăturat state mai mici, mărginașe, având fiecare dintre ele ceva de câștigat sau de pierdut de pe urma acestei încăierări. Semnele unei normalizări a situației sunt îndepărtate, mult mai aproape fiind o eventuală nouă escaladare a disensiunilor.

Enclava are o importanță strategică pentru Rusia, Transnistria nu ar putea rezista fără un masiv sprijin rus (numai gazul livrat și neachitat până în prezent se ridică la circa 6 miliarde dolari). Prezența celor circa 1.500 militari ruși pe teritoriul transnistrean completează asigurarea controlului de către Moscova. Depozitul de armament și muniție de la Cobasna (cel mai mare depozit de muniții din Europa de Est – o reminiscență a Războiului Rece, unde au fost retrase și muniții din fosta RDG și Cehoslovacia la începutul anilor 1990) mai are încă circa 20.000 tone ce muniție de artilerie, infanterie, echipament militar, etc. Întreaga cantitate de muniție este expirată, iar un studiu al Academiei de Științe al R. Moldova arată că în caz de deflagrație, explozia ar echivala cu explozia bombelor de la Hiroșima și Nagasaki, fără a mai vorbi de posibila poluare ca urmare a deversării unor compuși chimici în Nistru și apoi în Marea Neagră.

Relațiile dintre noul președinte ales al R. Moldova – Maia Sandu și Rusia nu au început sub cele mai bune auspicii, Sandu cerând retragerea completă a trupelor ruse din Transnistria, precum și a armamentului rus. Cererea a fost catalogată imediat de ministrul rus de externe, Sergei Lavrov ca fiind “iresponsabilă”.

Georgia (Abhazia și Osetia de Sud)

Pe teritoriul Georgiei există două regiuni separatiste, Abhazia și Osetia de Sud. După prăbușirea URSS ambele regiuni au provocat conflicte (cu sprijinul nerecunoscut al Rusiei) pentru a-și obține independența.

Abhazia are o suprafață de 8.600 km² și o populație de circa 245.000 locuitori (2018), compoziția etnică fiind modificată după războiul de independență din perioada 1991-1994, când abhazii au reușit să ajungă la 44%, iar georgienii 21% (față de 1989 când georgienii reprezentau 48% iar abhazii 17%).

Abhazia controlează acum jumătate din litoralul georgian și împreună cu Osetia de Sud găzduiește numeroase baze militare ruse, numărul militarilor ruși ajungând la începutul anului 2020 la 10.000. Numai în 2019 au fost organizate peste 130 de exerciții militare ruse în aceste teritorii.

Osetia de Sud are o suprafață de 3.900 km² și o populație de circa 53.500 locuitori (2015). Importanța acestei regiuni este dată și de existența tunelului Roki, una din principalele rute de traversare a Caucazului. Parțial afectat de conflictul din 2008 a fost reconstruit și re-deschis în 2015, costurile (circa 400 milioane \$) fiind suportate de Rusia.

Ambele republici separatiste au fost recunoscute oficial de Rusia la 26 august 2008.

Conflictul ruso-georgian din august 2008, deși din punct de vedere militar a fost unul de mici dimensiuni, a avut un impact semnificativ asupra întregii lumi, fiind pentru prima dată când Federația Rusă invadează un stat vecin, de la invazia în Afganistan din 1979. Moscova și-a dovedit ferm cu această ocazie dorința de a-și menține influența în spațiul ex-sovietic. Mai mult conducerea militară rusă a analizat cu multă atenție toate disfuncțiile organismului militar rus manifestate cu această ocazie, inclusiv în ceea ce privește performanțele tehnicii militare și a luat măsuri în consecință, a căror eficiență a fost demonstrată cu ocazia acțiunilor militare desfășurate ulterior în Siria, începând cu septembrie 2015.

În urma războiului ruso-georgian, Occidentul (SUA, NATO, UE, statele individuale) a conștientizat amenințarea pe care o reprezintă Rusia la adresa păcii și stabilității sistemului de securitate mondial, în condițiile revizionismului afirmat și a utilizării forței pentru a obține recunoașterea unor drepturi arogate în spațiul post-sovietic.

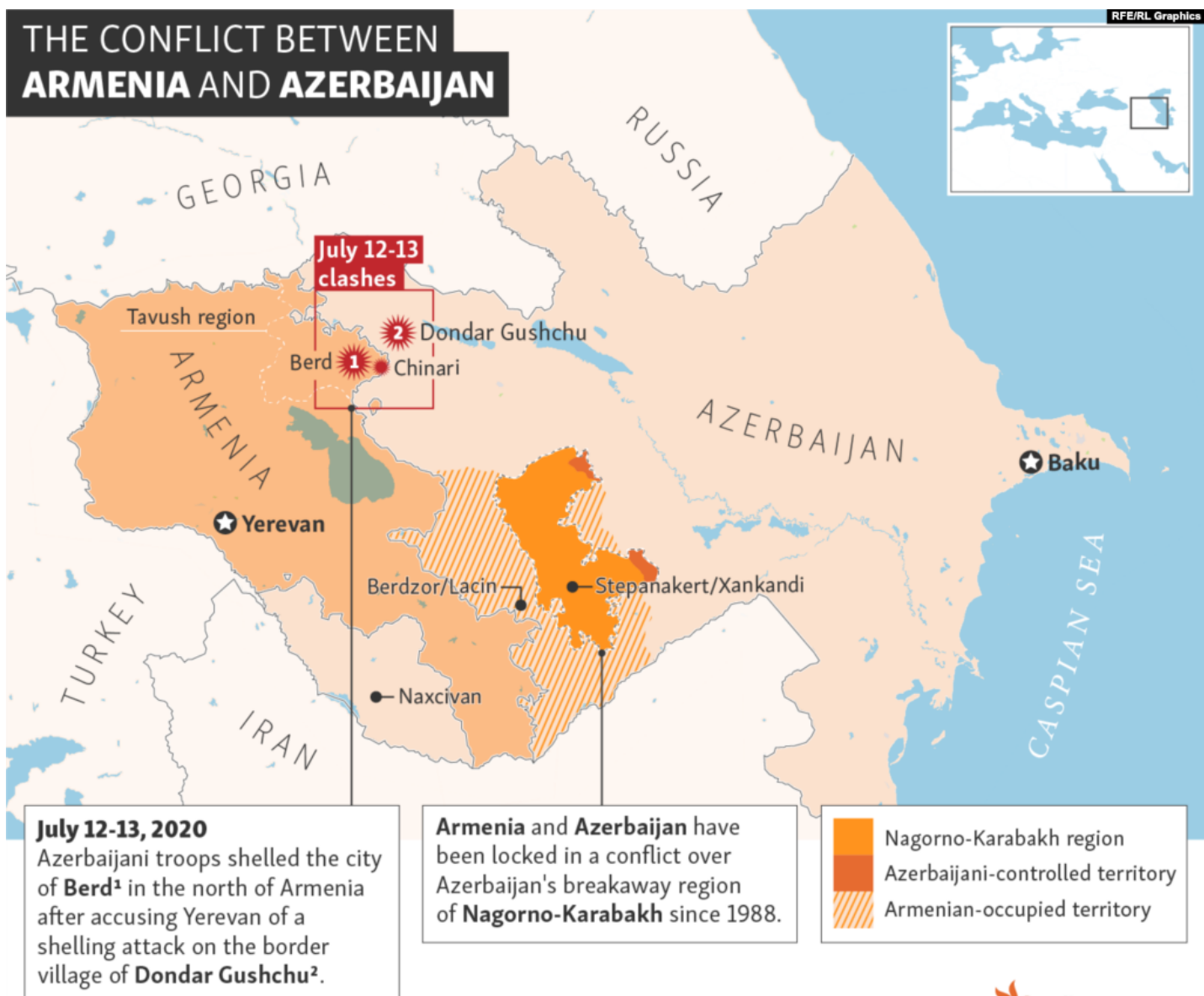
Se pare că pentru lumea democratică lecțiile rezultate au fost însă în mare parte uitate sau rătăcite în biblioteca istoriei. Rusia însă a reușit încetinirea și chiar oprirea procesului de orientare europeană și occidentală a Georgiei.

Nagorno-Karabah

Înaintând spre sud, pe fâșia de pământ dintre cele două mări, Marea Neagră și Marea Caspică, de ani buni mocnește, cu izbucniri vulcanice periodice, o dispută care, la rândul ei, înglobează câteva dintre puterile militare vecine.

Tensiunea existentă aici amenință pacea din întreaga regiune, cu reverberații până în celălalt țărm al Mării Negre. În această zonă mirifică, tot pentru o porțiune de pământ nesemnificativă ca suprafață, dă în clocot conflictul dintre Armenia și Azerbaijan, având ca subiect disputatul teritoriu Nagorno-Karabah. Nu numai două state vecine, dar și două importante comunități religioase ale lumii, creștinii armeni și musulmanii azeri, sunt pe picior de război încă de la sfârșitul anilor optzeci ai secolului trecut. Zeci de mii de armeni și azeri au murit până acum și milioane de oameni au fost strămutate, ne arată statisticele care consemnează masacrele comise de ambele părți. Interesele Rusiei și ale Turciei sunt amestecate acolo, în sudul Caucazului. Prezența lor este continuă și, atunci când consideră necesar, fiecare intervine în folosul său fără a ține seama de dimensiunea pierderilor colaterale.

După recenta recrudescență a violențelor, la 9 noiembrie 2020, președintele Putin, președintele

Armenia-Azerbaijan peace deal

- Armenian forces to withdraw by 15 Nov
- Armenian forces to withdraw by 20 Nov
- Armenian forces to withdraw by 1 Dec
- Areas regained by Azerbaijan in the war
- Area of deployment for Russian peacekeepers

Source: BBC Research, 10 November 2020.

BBC

azer Ilham Aliyev și prim-ministrul armean Nikol Pashinyan au semnat un acord pentru încetarea focului în Nagorno-Karabah sub supravegherea directă a Rusiei. În document se specifi-

că: ”Un contingent de menținere a păcii al Federației Ruse, format din 1.960 de militari cu arme de calibru mic, 90 de transportoare blindate și 380 de vehicule cu motor și speciale vor fi desfășurate de-a lungul liniei de angajare în Nagorno-Karabakh și de-a lungul coridorului Lachinsky (...) Contingentul de menținere a păcii al Federației Ruse va rămâne o perioadă de cinci ani și acest termen va fi prelungit automat pentru alte perioade de cinci ani, dacă niciuna dintre părți nu declară, cu șase luni înainte de expirarea perioadei, intenția sa de a pune capăt acestei prevedere”.

Deocamdată, reacția Turciei care se vede eliminată brutal din ecuație deși are interese majore în regiune, nu s-a materializat în mod concret. Oficialități ruse și turce afirmă că cei doi președinți, Putin și Erdogan, au avut o lungă convorbire telefonică. Prilej cu care, partea turcă s-a declarat mulțumită că un conflict atât de lung s-a încheiat, iar președintele Putin a propus Turciei un parteneriat în supravegherea păstrării păcii în regiune. În același timp, surse americane și franceze evidențiază o sporire a tensiunilor între Ankara și Moscova.

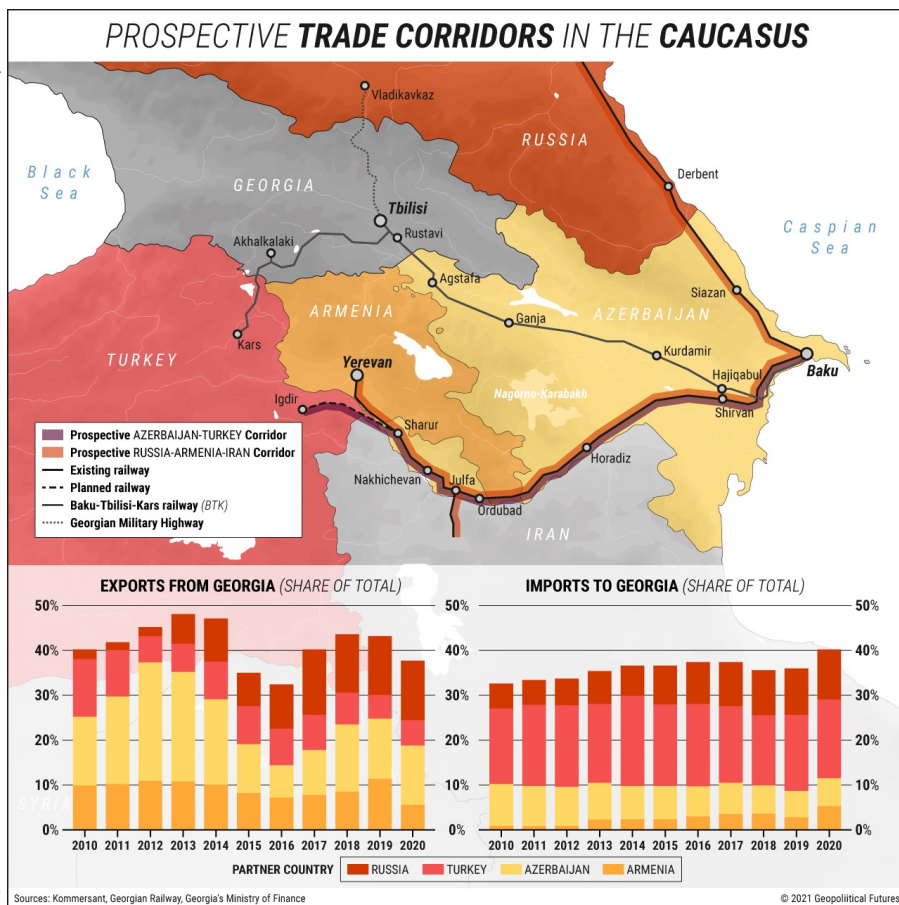
Starea de tensiune persistă. Azerii sunt nemulțumiți fiindcă s-ar fi aflat pe punctul de a cuceri întreaga enclavă și afirmă că lupta nu s-a încheiat. ”Acordul de pace este extrem de vag” declara un cetățean azer. ”Eu nu cred Armenia și nu cred Rusia nici atât”

Armenia consideră acordul de pace echivalent unui dezastru național și declară că nu se va opri din lupta sa.

Situația este departe de a fi rezolvată în mod durabil, dar Moscova a dovedit și de această dată că este actorul internațional care nu poate fi ocolit în găsirea unei soluții, chiar și temporare, în cazul unui conflict din spațiul fostului URSS.

Să menționăm aici și importanța intereselor economice din zonă, traseele energetice ocolind Armenia, care rămâne dependentă de Rusia și Iran, iar Rusia își vede prezervate toate interesele economice, inclusiv prin deschiderea căii ferate care face legătura cu Turcia (folosind calea ferată Baku-Tibilisi – Kars, deschisă în 2017 cu un trafic de 6,5 milioane tone/an, prevăzut a fi majorat la 17 milioane tone/an).

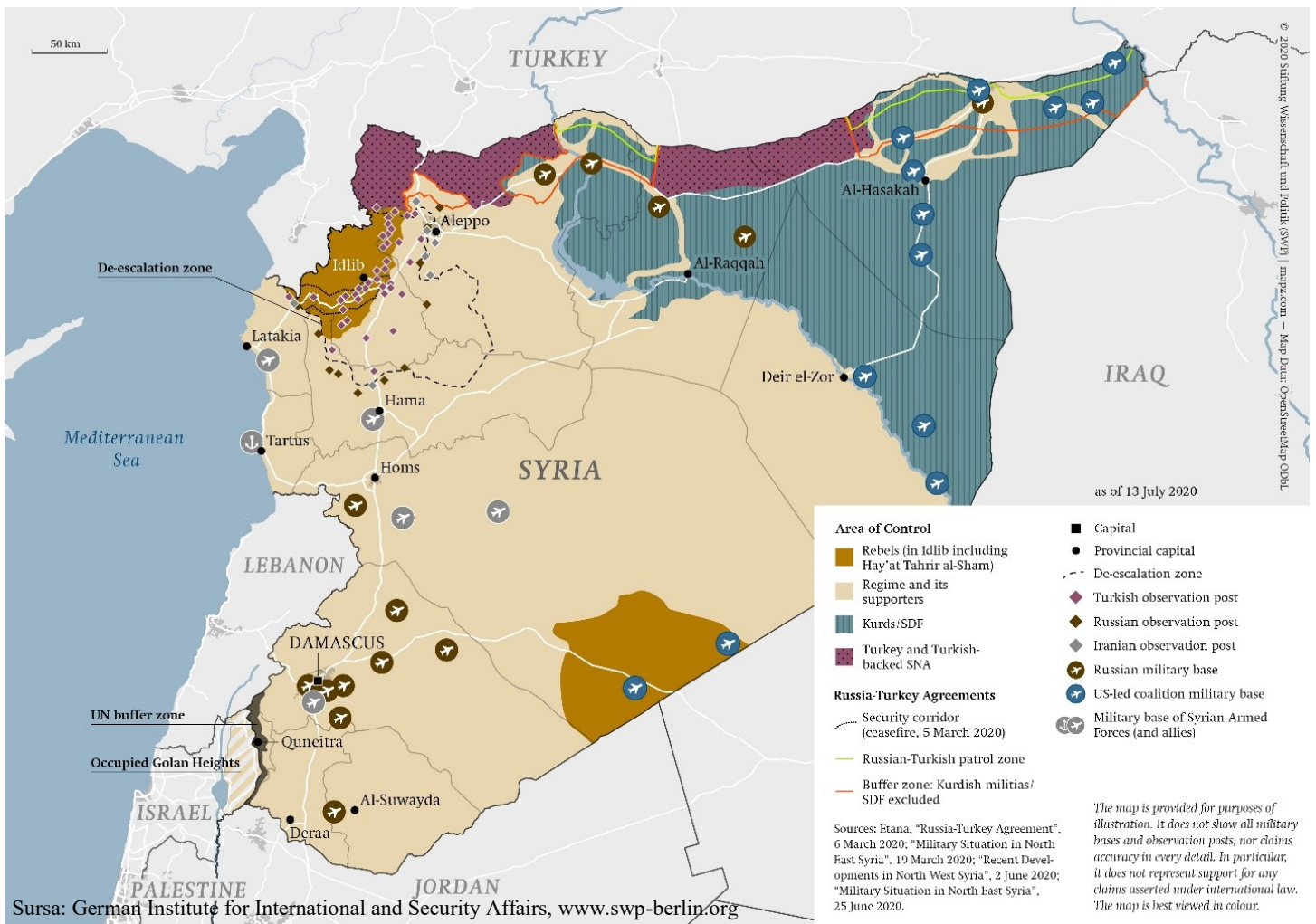
Primul tren de la Ankara cu destinația Moscova a plecat la 29 ianuarie și a ajuns la 9 februarie 2021 (circa 4.600 km). Un prim transport de marfă pe calea ferată Turcia – China a avut loc la sfârșitul anului 2020.

Siria

Înscris cu litere ce ard în acest arc de foc est-european, aproape, foarte aproape de Nagorno-Karabakh, în Siria, se consumă, alimentat de prezența intereselor strategice și economice ale celor doi mari (la care se adaugă și de astă dată marea putere militară în devenire Turcia), un conflict ce pare a nu mai avea sfârșit. Zecile de mii de morți, disputele interne sângeroase, înflorirea organizațiilor teroriste și răspândirea lor în lume, războiul intern necruțător și exodul nesfârșit de emigranți au transformat Siria într-un adevărat teatru de război. Conflictul sirian, întreținut artificial în mare măsură, a oferit prilejul marilor puteri să experimenteze noi forme ale luptei hibride, noi tipuri de armament și tehnică de luptă, noi tactici de luptă și să-și verifice potența diplomatică la scară zonală și mondială.

Și aici ezitățile SUA și aliaților săi au permis Rusiei să-și întărească poziția în Siria și în Mediterana de est, atât prin dezvoltarea bazelor militare din această țară (principalele baze sunt în zona Latakia – baza aeriană de la Hmeimim deschisă în 2015 și pentru extinderea căreia în 2020 Siria a mai oferit încă 8 hectare; Tartus – bază navală cu șantier de reparații, dar și o bază subterană pentru submarine; în nord-estul Siriei Rusia are alte 18 baze sau puncte de control mai mici) dar și prin întărirea poziției sale politice la Damasc. O soluție pentru Siria nu va putea fi viabilă fără implicarea Moscovei. Situația este însă mult mai complexă, implicând numeroși actori globali și regionali.

Reconstrucția Siriei va implica investiții foarte mari, cifrele vehiculate în 2020 fiind de 240-400 miliarde \$, sau chiar 1 trilion \$.

Evoluțiile regionale și internaționale nu sunt încurajatoare privind posibilitatea începerii reconstrucției Siriei într-un orizont de timp previzibil.

Turcia-Grecia

Ostilitatea dintre Turcia și Grecia are rădăcini adânc înfipite în istorie. Fără a socoti nenumăratele confruntări de mai mici dimensiuni, este de notat că timp de peste două sute de ani dușmănia dintre cele două națiuni a fost alimentată de patru mari războaie. Chiar și după intrarea ambelor state în NATO (1952), tensiunile nu s-au redus, controlul asupra insulei Cipru (cu episodul invaziei Turciei în Cipru din 1974 și declararea în 1983 a Republicii Turce a Ciprului de Nord) și delimitarea apelor teritoriale reprezentând principalele puncte de dispută.

Pentru a ilustra dimensiunea conflictului este suficient să nominalizăm câteva dintre disensiunile care au marcat anul 2020: în primăvară, Grecia acuză Turcia de organizarea unui atac cibernetic de mari dimensiuni îndreptat împotriva guvernelor și organizațiilor civile din Grecia și alte câteva state din Orientul Mijlociu neprietene Turciei; în aceeași perioadă, Grecia face responsabilă Turcia de declanșarea unor incidente navale în Marea Egee și ilustrează cu imagini video aceste acuzații; în iunie are loc un conflict între nave aparținând celor două state, o navă militară turcească opunându-se, sub amenințarea deschiderii focului, unui control efectuat de o navă grecească (în numele Uniunii Europene - Operațiunea Irni) asupra unui vas cargo sub pavilion tanzanian susceptibil de a transporta arme pentru Libia; în august, tensiunea escaladează din nou după ce nave militare turce au escortat ambarcațiuni topografice pătrunse într-o zonă aflată în dispută, bogată în petrol, din estul Mediteranei; tot în august, ambele state au desfășurat ample aplicații militare navale în apropierea insulei Cipru; în octombrie, Grecia acuză guvernul turc de interzicerea intrării spațiului aerian național a unei aeronave care transporta pe ministrul de externe grec; în noiembrie, președintele Erdogan acuză Grecia că ar fi determinat ca o navă militară germană să oprească și să verifice un vas comercial turcesc lângă coastele Libiei.

Disputa are un pronunțat caracter economic, mai ales după descoperirea unor largi zăcăminte de petrol și gaze în estul Mediteranei. La presiuni internaționale, au fost reluate tratativele între oficiali greci și turci privind delimitarea granițelor maritime, a 61 rundă de negocieri având loc la Ankara la 25 ianuarie 2021, următoarea, a cărei dată nu a putut fi stabilită, urmând să se țină la Atena.

Perspectiva rezolvării rezonabile a acestui conflict, uneori periculos de aproape de explozie, cu atât mai semnificativ cu cât în dispută sunt două state aparținând aceleiași alianțe militare, nu pare prea apropiată deși importante puteri europene sau de peste ocean au încercat medierea.

Tendențele hegemonice ale Turciei, dorința de a-și consolida statutul de putere militară zonală, încercarea de a controla și de a-și impune voința în arii tot mai largi de interes, apropierea în anumite situații de Moscova, a determinat reacții atât din partea SUA cât și a altor state NATO. Franța, fiind numai unul dintre exemple.

Perspectiva rezolvării rezonabile a acestui conflict, uneori periculos de aproape de explozie, cu atât mai semnificativ cu cât în dispută sunt două state aparținând aceleiași alianțe militare, nu pare prea apropiată deși importante puteri europene sau de peste ocean au încercat medierea.

rea.

Escaladarea tensiunilor dintre două state membre ale Alianței Nord-Atlantice nu numai că aduce prejudicii NATO, dar amplifică starea de incertitudine, uneori de îngrijorare, în zona strategică și așa extrem de sensibilă a sud-estului european.

Sub conducerea lui Erdogan Turcia merge hotărât pe direcția maximizării rolului și poziției sale geopolitice, profitând de ezitățile marilor jucători ca SUA, China, Rusia. În ce măsură își va realiza aceste planuri, este dificil de estimat.

SUA și Federația Rusă, actorii principali, dau semnale contradictorii

Pe de o parte, prin decizii succesive, SUA invită Europa și implicit Uniunea Europeană să-și asigure apărarea, America ne fiind dispusă să aloce fonduri ori să-și sacrifice tinerii pentru apărarea unei Europe delăsătoare.

Și tot SUA, liderul necontestat al NATO, hotărăște în decembrie 2020 ca: *”Pe lângă măsurile menite să blocheze retragerea bruscă a trupelor din Germania, în documentul Congresului se mai solicită Departamentului Apărării și EUCOM să reexamineze nivelul forțelor din sud-estul Europei. Conform NDAA, având în vedere atitudinea agresivă a Rusiei, Pentagonul va analiza trimiterea de trupe suplimentare în România, Grecia și Bulgaria. Cel mai probabil, militarii americani vor staționa în cele trei țări în baze permanente.*

De cealaltă parte, declarativ, Federația Rusă pare să pledeze pentru liniște și amicitie în relațiile internaționale. *„Interesul nostru este ca pretutindeni în lume și, în primul rând, în jurul granițelor noastre, să fie liniște, să nu fie conflicte mocnite. Federația Rusă nu este interesată de păstrarea conflictelor „înghețate” nici în Karabah, nici în Transnistria, nici oriunde altundeva în spațiul post-sovietic”,* declara de curând ziaristilor Serghei Lavrov, ministrul rus de externe.

Dar să nu ne lăsăm furăți de aparențe. Ne readuce cu picioarele pe pământ politologul rus Dmitri Trenin: *„Acest lucru nu sugerează că Rusia se retrage în sine sau este gata să facă concesii altora. Înseamnă pur și simplu că modul său de operare se schimbă și că poziția sa în Eurasia este reconfigurată”*

În amplul articol Falia strategică Marea Neagră-Marea Baltică, generalul (rt) Gheorghe Văduva, scria: *”Indiferent de ce se spune și ce se va spune, Rusia va considera totdeauna, atâta vreme cât ea va exista în această configurație, că Țările Baltice, Belarus, Ucraina, și țările caucaziene vor alcătui zona sa de siguranță strategică esențială spre Vest. De unde rezultă o sursă de pericole și amenințări foarte serioase și foarte complicate, probate de atitudinea tranșantă a colosului din Est și concretizate în reînarmarea Rusiei și în atitudinea sa deja foarte ofensivă, atitudine care poate fi înțeleasă atât ca formă a unei apărări activ-disuasive, cât și ca avertisment strategic.*

Sesizând importanța strategică a zonei Mării Negre încă de la sfârșitul secolului trecut, SUA a inițiat, prin Universitatea Harvard, un program de cooperare și securitate la Marea Neagră, desfășurat pentru o perioadă de aproape 20 de ani, dar care nu și-a atins obiectivele în totalitate, mai ales ca urmarea retragerii Rusiei din acesta, după 2010. În cele din urmă, consecință firească a politicii externe americane din ultimii ani, Universitatea Harvard s-a retras din această inițiativă și a oferit acest program României, începând cu anul 2017, după care acesta și-a pierdut și mai mult importanța internațională.

Oricare ar fi declarațiile politice de moment ale oficialilor americani sau ruși, estul Europei rămâne o zonă periculoasă pentru pacea lumii. Este locul unde interesele geopolitice ale celor doi mari adversari se confruntă direct nu numai pe calea diplomației sau a intervenției subtile specifice serviciilor secrete dar și prin succedarea unor violente explozii sociale dirijate din umbră.

La 25 ianuarie 2021, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului Rusia a pierdut procesul intentat în urmă cu 12 ani de către Tbilisi, după conflictul din 2008. Hotărârea califică Rusia ca ocupant și responsabil de situația din Abahazia, Osetia de Sud și teritoriile georgiene nedispu-tate ocupate ca zonă tampon.

După procesele cu Transnistria, cu rol de precedent, pentru Moscova urmează procesul cu Ucraina pentru anexarea Crimeei și agresiunea militară din Luhansk și Doneț.

La declarațiile Uniunii Europene privind posibilitatea instituirii unor noi sancțiuni economice împotriva Kremlinului, cu care Germania și Franța se pare că sunt de acord, ministrul rus de externe Sergei Lavrov, a avut o poziție tranșantă și a declarat, la 12 februarie 2021, că Rusia este pregătită să rupă legăturile cu Uniunea Europeană în condițiile impunerii unor noi sancțiuni economice importante: *“Plecăm de la faptul că suntem pregătiți (pentru aceasta – ruperea relațiilor n.n). În situația când vedem adoptarea unor noi sancțiuni în unele sectoare care creează riscuri pentru economia noastră, inclusiv în cele mai sensibile domenii... Nu dorim să ne izolăm de viața globală, dar trebuie să fim gata pentru asta. Dacă vrei pace, atunci pregătește-te de război”*, a adăugat Lavrov.

Să vedem care vor fi acțiunile de politică externă ale noii Administrații americane instalate în 2021, însă aceasta a pierdut mult teren în Europa de est și Orientul Mijlociu în mandatele precedentilor doi președinți. Problemele cu care se confruntă SUA pe plan intern presupun eforturi mai mari pe plan internațional pentru a-și păstra și crește relevanța în contextual global actual.

România pare să rămână nepăsătoare

Specific statelor fără o viziune geostrategică clar conturată, România, cu ochii ațintiți în jos și mintea întunecată de multitudinea problemelor intestinale, multe din ele minore, se complace într-o permanentă succesiune de mici și neînsemnate conflicte interne.

Politicieni ignoranți, fără viziune și vanitoși, lipsiți de capacitatea de a vedea mai departe de meschinele lor interese imediate, desconsideră și umilesc de circa două decenii întregul popor și o armată națională adusă până în pragul colapsului operațional.

Un întreg cortegiu de fraude marchează efortul de înzestrare al armatei. S-au plătit miliarde de dolari pentru achiziții de tehnică militară veche, la mâna a treia, depășită tehnic și moral, care a slăbit în loc să ridice capacitatea de luptă a trupelor. Sunt destul de dese luările de poziție care arată că, pe timp de pace, militarul este nefolositor, fiind arătat cu degetul ca un consumator inutil al banilor ce s-ar cuveni altor categorii sociale.

Atacul intern asupra propriei armate are loc în situația în care dincolo de granițe, uneori intimidant de aproape, ceea ce se petrece nu este deloc liniștitor.

Să ne imaginăm harta Europei. În est, din Belarus, prin Ucraina, Transnistria, Armenia, Azerbaidjan, Siria și până în apele albastre ale Mediteranei estice, un uriaș arc de foc unește principalele puncte fierbinți ale continentului. Este linia de contact dintre imensele plăci tectonice

de influență ale marilor puteri politice, militare și economice ale lumii.

România se află prinsă strâns și are un rol important în acest joc periculos. Ne-o spune chiar unul dintre militarii americani de marcă, generalul locotenent (r) Ben Hodges, în prezent Pershing Chair la Centrul pentru Analiza Politicilor Europene cu sediul la New York: ” Într-un termen scurt spre mediu, NATO ar trebui, să desemneze România ca centrul său de gravitate datorită proximității cu alți aliați, precum Ucraina și Moldova (...) România și-ar putea crea propria zonă de protecție a litoralului maritim, precum și capacități de interzicere a accesului în întreaga zonă Est-europeană, utilizând armamentul de lovire la distanță cum ar fi sistemele de rachetă cu rază mare de acțiune HIMARS, elicoptere de atac, sistemele de atac maritime fără pilot (MUS) și sistemele de atac aeriene fără pilot (așa numitele drone). Ar trebui, de asemenea, ca România să se ofere să găzduiască un Centru de Excelență NATO pentru Sisteme de Armament fără Pilot având în vedere condițiile ideale de zbor și lungimea litoralului la Marea Neagră, precum și existența Fluviului Dunărea. În cele din urmă, România ar trebui să continue să extindă infrastructura de antrenament și logistică de la Baza Aeriană Mihail Kogălniceanu, precum și zonele de antrenament de la Smârdan și Cincu, sporindu-le capacitățile în sensul de a permite să se desfășoare aplicații comune cu trageri reale la care să participe, la standarde înalte, atât a US Army cât și a US Air Force”.

În afara unor baze militare în fapt americane dar botezate NATO, mai mult simbolice din punct de vedere al dotării cu armament de ultimă generație și ca număr de personal, deocamdată, în România sunt dislocate câteva structuri multinaționale NATO. Unele sunt deja operaționale iar altele se află în faza de instalare și organizare. Ministrul apărării, Nicolae Ciucă, cu ocazia vizitei la Comandamentul Corpului Multinațional de Sud-Est al NATO în curs de edificare, afirma la data de 28 ianuarie 2021 că acesta ” ,va avea un rol important în pregătirea elementelor de contingență în exercitarea comenzii și controlului celorlalte structuri ale NATO de pe teritoriul României - Unitatea NATO de Integrare a Forțelor (NFIU), Brigada Multinațională Sud-Est și Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est - pentru a asigura legătura între nivelurile tactic și strategic (...) Cele patru structuri ale NATO din țara noastră reprezintă contribuția României la consolidarea unei posturi de descurajare și apărare credibile a Alianței Nord-Atlantice pe flancul estic și în Regiunea Mării Negre”.

Desigur, existența pe teritoriul național al unor astfel de comandamente demonstrează un oarecare atașament față de alianța militară din care România face parte și oferă celor naivi un motiv de mândrie. Dar, aceste patru structuri NATO ne pot apăra în vreun fel de rachetele balistice rusești? Pot ele înlocui avioanele de atac de ultimă generație, sistemele moderne de rachete, muniția inteligentă, transportoarele blindate dotate cu cel mai modern armament, tancurile sau navele cu performanțe ridicate care ne lipsesc cu desăvârșire?

”Strategi” români cu viziuni futuristice asupra războiului ne vorbesc de imposibilitatea izbucnirii unui război clasic. Ne împuie mintea cu teorii despre războaiele asimetrice, despre atacuri și lupte cibernetice...

Să ne uităm împrejur! S-a tras în Ucraina cu elemente de soft? Nu! Au fost lansate rachete și proiectile cât se poate de ”clasice” care au produs mii de victime. În Siria s-a dus lupta cu cipururi? În ”Primăvara Arabă” au fost omorâți sute de mii de oameni și transformate în ruine țări întregi prin lovituri asimetrice? Dar în Irak, Afganistan, s-au dus ori se duc lupte cibernetice?

Poate ar trebui să deschidem ochii și să privim mai atent în jurul nostru. Uneori deschise, alteori abil ascunse, amenințările abundă. Trăim un timp în care apărarea țării nu poate fi abstractă, plutind diafan în acte guvernamentale sau prezidențiale frumos garnisite cu cuvinte. Ea tre-

buie să fie concretă și asumată de guvernanți, indiferent de partidul din ei care fac parte.

Din nefericire, astăzi, aflată la cheremul unor politicieni inconștienți cărora li se sterpează dinții la pronunțarea cuvântului Patrie, apărarea țării, acest vital deziderat politic pentru oricare națiune, este complet părăsită în brațele unui aliat îndepărtat, el însuși confruntat cu serioase probleme interne și lăsată la mila unei alianțe militare măcinate pe dinăuntru de tot mai multe disensiuni.

Surse:

<https://news.sky.com/story/risk-of-new-world-war-is-real-head-of-uk-armed-forces-warns-12126389>

<http://www.vestidinrusia.ro/2020/11/15/serghei-lavrov-in-apropierea-granitelor-rusesti-si-in-alte-parti-ale-lumii-i/>

<https://www.bbc.com/news/world-europe-54903869>

<https://rgnpress.ro/2020/12/09/congresul-sua-impune-pentagonului-intarirea-flancului-estic-al-nato-cerand-mai-multe-trupe-americane-in-romania/>

<https://revistapolis.ro/falia-strategica-marea-neagra-marea-baltica/>

<http://www.vestidinrusia.ro/2020/11/18/corneliu-vlad-vecinatatea-imediatea-intr-o-noua-abordare/>

<http://www.dw.com>

<http://english.alarabiya.net/news/world/>

<http://www.swp-berlin.org>

Teodor PALADE General în retragere, ofițer de informații cu o carieră militară de peste 40 de ani. După retragere a condus unele agenții guvernamentale implicate în politica de apărare a României. Autor al mai multor cărți. Are o bogată activitate publicistică, editoriale și articole ale sale apar în numeroase publicații românești și străine.

Corneliu PIVARIU. General cu două stele în Armata României, a trecut în rezervă în anul 2003. În perioada 2006-2019 CEO al INGEPO Consulting Co. Fondator și Director al publicației de analize geopolitice Pulsul Geostrategic. Membru al Institutului Internațional de Studii Strategice (IISS) Londra din 2007 și al Chatham House (2015). Membru al Bordului Institutului Internațional pentru Studii balcanice și Orientul Mijlociu (IFIMES). Autor al mai multor cărți în domeniile intelligence și geopolitică.